

DRUŽBENA ODGOVORNOST KOT KONKURENČNA PREDNOST

[Dr. Dr. Matjaž Mulej, zaslužni profesor](#)

UM EPF in IRDO, Maribor

IASCYS, Dunaj

GZS, OBMOČNA ZBORNICA POSAVJE,
KRŠKO, 26. 10. 2011

0. Izbrani problem in vidik obravnavanja - 1

6, 2.5, 7, 0, -X, 2, po 2. sv. vojni → preživetje??

DO (P), [Stiglitz](#) (1820, 3/1000, 5500; 4; 1,7; 1500)

Razlog: nestvarnost neoliberalizma, dve-generacijski cikel

DO(P) – ponovno po 2000, mednarodni dokumenti

DO = pravica do uporabe brez pravice do zlorabe

0. Izbrani problem in vidik obravnavanja - 2

DO = žal le prostovoljna odločitev podjetij

DO = nujna inovacija družbeno-ekonomskih odnosov, da
bi sedanja civilizacija preživela → celovitost

DO – podpreti lokalno in globalno, poslovno in politično

DO = preprečevanje/zmanjševanje stroškov

1. ISO 26000 (November 2010)

7 vsebin:

1. Upravljanje organizacij	
2. Človeške pravice	3. Delovna razmerja
4. Naravno okolje	5. Poslovne prakse
6. Odjemalci	7. Širša družba

2 skupna imenovalca:

1. Celovitost	2. Soodvisnost
---------------	----------------

= družbeno-ekonomska invencija → inovacija → obstoj



Holistic approach and interdependence (lines 896 – 900 in ISO 26000):

»An organization should look at the core subjects holistically, that is, it should consider all core subjects and issues, and their interdependence, rather than concentrating on a single issue. Organizations should be aware that efforts to address one issue may involve a trade-off with other issues. Particular improvements targeted at a specific issue should not affect other issues adversely or create adverse impacts on the life cycle of its products or services, on its stakeholders or on the value chain.«

SR – supports:

- competitive advantage;
- reputation;
- ability to attract and retain workers or members, customers, clients or users;
- maintenance of employees' morale, commitment and productivity;
- view of investors, owners, donors, sponsors and the financial community; and
- relationship with companies, governments, media, suppliers, peers, customers and the community in which it operates

2. Družbeno-ekonomski razlogi, da je DO(P) nujna v sedanji fazi obstoja človeštva

1. Kriza/e 2008- = vrh ledene gore (prevelika poraba naravnih virov, preveč enostranskega namesto celovitega obnašanja / odločanja) → opustiti industrijsko miselnost (= več, več, več.. – iz česa?)
2. Tri smeri:
 - 2.1 enako naprej → propad
 - 2.2 ukrepi vlad in podjetij kot 2008/10 → propad
 - 2.3 krepko inovirati navade + uporabiti nove namesto dosedanjih tehnologij + ne-tehnološke inovacije

2. Poslovno-ekonomski razlogi, da je DO(P) nujna v sedanji fazi obstoja človeštva - 1

Konkurenčnost, razvoj (ne le rast) in obstoj ←

- Sprejetost pri odjemalcih in drugih partnerjih trajna
- Ustvarjalnost, inovativnost,
- uspešna rutina,
- strokovnost,
- dobro počutje in predanost sodelavcev, notranjih in zunanjih

2. Poslovno-ekonomski razlogi, da je DO(P) nujna v sedanji fazi obstoja človeštva - 2

- **Sistemska kakovost** = cene X tehnična in komercialna kakovost X izbira X edinstvenost X sonaravnost / trajnost X druge vsebine družbene odgovornosti
- Zadostna in potrebna celovitost ← Etika soodvisnosti

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 1

Računovodsko

- zajeti,
- ne-zajeti,
- neopaženi,
- neupoštevani,

Oportunitetni

Neoliberalizem = nižanje stroškov/cen za vsako ceno

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 2: stavke

Vidne,
,bele'

možne,
preprečene
zmanjšane
skrajšane

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 3: delovne sposobnosti

Odsotnosti zaradi možne,
- težav z zdravjem, preprečene,
- zdravljenja, zmanjšane,
-invalidnosti skrajšane
-brezposelnosti

Težave zaradi nezdravega okolja

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 4: nemotiviranost

Zaradi nezadovoljstva možna,
-Z odnosi pri delu ali doma preprečene,
-Z možnostjo ustvarjati zmanjšane,
-Z manjšanjem izobilja skrajšane
-Z ne-uresničevanjem ambicij
- Pred izobiljem
- Med njim
- Potrebe : preko potreb

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 5: odpor, protesti, upori, terorizem

Zoper menedžment možne,
-Izvedbeni preprečene,
-Srednji zmanjšane
-Vrhnji skrajšane
-Družbeni
- Lokalni
- Državni
- Mednarodni

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 6: odpovedi poslovnih odnosov

- Sodelavci, možne,
- Drugi dobavitelji: preprečene,
- Kadrov, zmanjšane,
- Opreme, skrajšane
- Materiala ..
- Konzorcijski in podobni partnerji
- Odjemalci

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 7: družbeno-ekonomski model

Stara (vaška) solidarnost propada	možne,
Sužnjeposestniškimi podobna praksa	preprečene,
Fevdalnim podobna praksa	zmanjšane,
Neoliberalna praksa	skrajšane
Zadolženost	
Cena javnega sektorja : koristi od njega	

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 8: primerjava 1

[Primerjava stroškov po alternativah](#)

Primerjava posledic na krajši in daljši rok

[Primerjava posledic po ožjih in širših vidikih](#)

Primerjava osebnih, organizacijskih / mikro in družbeno-ekonomskih / makro vidikov

3. Vidik stroškov – zabeleženih in oportunitetnih – 8: primerjava 2

Primerjava v razmerah

-[Brez hiperprodukcije – izobilja](#)

-Pri sedanjih 15% človeštva nad 6 USD/dan

-[Ko je tudi ZDA 'banana republika' – 1% ima 70%](#)

-Ko odjemalci vse bolj zahtevajo družbeno odgovornost

-[Ko politika sicer podpira družbeno odgovornost z zakonodajo, a še ne dovolj](#)

4. Predlog za novo 5. fazo – del znotraj podjetij - 1

- [Nagrajevanje menedžerjev](#) vseh ravni itd. - na [bolj dolgoročni](#) osnovi; [preverjanje](#) dela je nenehno.
- DO podjetij je [vključena](#) v vizijo, [poslanstvo](#), politiko, [strategijo](#) in dnevno prakso vseh organizacij, da bi [merila poslovne odličnosti](#) vključila [nove potrebe človeštva](#) na podlagi zadostne in potrebne celovitosti.
- [Opredelitev interesov](#) vplivnih ljudi in njihovih organizacij ima [širšo, bolj dolgoročno in celovito osnovo](#)
→ več ZPC, [konkurenčnosti](#), donosnosti in DO ter koristnosti.

4. Predlog za novo 5. fazo – del znotraj podjetij - 2

- Poslovna odličnost = normalna.
- Izobraževalne organizacije, zlasti visokošolske, vključujejo vzgojo za DO in obnašanje po ZPC.
- Konec prevlade kratkoročnih in ozkih interesov nad dolgoročnimi pri vseh vplivnih ljudeh.
- Popolna osebna odgovornost/DO lastnikov.
- Tržni namesto fevdalnega kapitalizma (enakost, svoboda, bratstvo – vseh).

4. Predlog za novo 5. fazo – del znotraj podjetij - 3

- Skupni imenovalec ni le rast BDP, ampak prijetno počutje in srečnost vseh, ne le tistih 15%, ki zdaj živijo z več kot 6 USD/dan, razen neustvarjalnih lenuhov.
- Etika in kult ustvarjalnosti, ne lastništva in lenobe, sta bistvo človeštva in temeljno merilo.
- Metode ustvarjalnega sodelovanja → ZPC.
- Sodobne 7x7 lastnosti vplivnih.

4. Predlog za novo 5. fazo – del o kazalcih - 1

Dani ekonomsko-inovacijski kazalniki ničesar ne povedo o:

- bodočnosti in virih za njo,
- izrabljenosti in zlorabi narave,
- praksi subvencij za uničevanje pogojev za obstoj,
- odsotnosti oportunitetnih stroškov v uradnem računovodskem poročanju

4. Predlog za novo 5. fazo – del o kazalcih - 2

Dani ekonomsko-inovacijski kazalniki ničesar ne povedo o:

- praksi le delne skrbi za zdravje ljudi / preventivi,
- izobraževanju, varnosti, družbenih stikih,
- skrajšanju delovnega časa ← inovacije, TQM,
- dobrem počutju/blaginji in srečnosti ljudi ..

BDP itd. prikriva bistvo = le obseg trgovanja

5. Nekaj sklepnih misli - 1

DO = VKEN *zoper zlorabo in enostranskost*, ker uničujeta sedanjo civilizacijo ljudi

DO = pot iz slepe ulice izobilja (= veliko marketinga, oglaševanja, drog, občutka nesmiselnosti in praznine, razvajenosti) v prijetno življenje mnogih namesto v propad, kot doslej

5. Nekaj sklepnih misli - 2

DO = zelena veja, na kateri živimo, ne le sedimo

Poslovno: najbolj (celovito!!) inovativni niso v krizi

Praksa specializacije → Etika soodvisnosti → DO → zadostna + potrebna celovitost →> sistemska kakovost

→ Nekaj predlogov: →

5. Nekaj sklepnih misli - 3

- Sodelujmo samo z družbeno odgovornimi ljudmi in organizacijami → soodvisnost in celovit pristop (normalne plače, skladi, razvoj, vseh sedem tem DO, ...)

- Dobavitelji za javni sektor: najbolj družbeno odgovorni X inovativni X poslovno odlični, ne le najcenejši

- Vplivna delovna mesta: samo dokazano inovativni X družbeno odgovorni X poslovno odlični

- Za preveritev: merila za nagrado HORUS

HVALA ZA POZORNOST, SKRB IN AKCIJO!